

کتاب‌های درسی جدید زبان انگلیسی در مقطع متوسطه اول: آیا نیازهای دانش‌آموزان دیده شده است؟

شمیمه حجت‌پناه*

کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه تهران

تهران، ایران

Email: Shhojatpanah@ut.ac.ir

سید رضا دشتستانی**

(نویسنده مسئول)

استادیار آموزش زبان انگلیسی، دانشکده زبانها و ادبیات خارجی، دانشگاه تهران

تهران، ایران

Email: rdashtestani@ut.ac.ir

چکیده

در سال‌های اخیر، با پیشرفت و گسترش استفاده از روش‌های گوناگون در آموزش زبان انگلیسی، ارزیابی کتاب‌های آموزشی به‌طور قابل ملاحظه‌ای مد نظر قرار گرفته است. باین حال، شمار اندکی از پژوهش‌ها در کشور ما، با تمرکز بر ارزیابی کتاب‌های آموزش زبان انگلیسی در مقطع متوسطه اول در ایران (Prospect) صورت گرفته است. پژوهش حاضر، باهدف ارزیابی کتاب‌های آموزش زبان انگلیسی در مقطع متوسطه اول، از دیدگاه دانش‌آموزان و دبیران انجام شده است. به‌منظور سرانجام این هدف، ۸ نفر از معلمان دوره متوسطه اول، با میانگین سابقه ۷ سال آموزش در این مقطع، همچنین ۲۶۱ نفر از دانش‌آموزان پایه‌های هفتم، هشتم و نهم، به‌عنوان گروه شرکت‌کنندگان در این مطالعه همکاری کردند. کتاب‌های درسی براساس پرسشنامه‌ای که در سال ۱۹۷۹ طراحی و اعتبارسنجی شده و شامل ۲۵ سؤال در شش زمینه مشتمل بر: مناسب بودن موضوعات، واژگان و ساختارها، تمرین‌ها، تصاویر، و آرایش فیزیکی کتاب‌ها، بررسی و واکاوی شد. با طرح پرسش‌هایی همسو با محتوا، در مرحله مصاحبه با دبیران و دانش‌آموزان، نتایج به‌دست‌آمده با نتایج پرسشنامه‌ها مقایسه شدند. سرانجام، نتایج این مطالعه نشان داد که از منظر دانش‌آموزان و دبیران، مجموعه کتاب‌های Prospect در بسیاری از زمینه‌ها نیازهای دانش‌آموزان را برآورده نکرده و کارایی بایسته را ندارد. نتایج به‌دست‌آمده در این پژوهش می‌تواند توسط معلمان، مسئولان برنامه‌ریزی آموزشی، مولفان و نویسندگان کتاب‌های درسی مورد استفاده قرار گیرد.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال: ۱۳۹۸/۱۱/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۳/۰۶

تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۹۹

نوع مقاله: علمی پژوهشی

کلید واژگان:

ارزیابی کتاب‌های آموزشی، کتاب‌های آموزش زبان انگلیسی، Prospect، معلمان، دانش‌آموزان

شناسه دیجیتال DOI: 10.22059/jflr.2020.296040.712 کلیه حقوق محفوظ است ۱۳۹۹

حجت‌پناه، شمیمه، دشتستانی، سید رضا (۱۳۹۹). کتاب‌های درسی جدید زبان انگلیسی در مقطع متوسطه اول: آیا نیازهای دانش‌آموزان دیده شده است؟ پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی، (۱۰)، ۳، ۵۱۲-۵۲۵.

Hojatpanah, Shamimeh, Dashtestani, Seyed-Reza (2020). New EFL textbooks at the Junior High school Level: Have the needs of students been taken into account. *Journal of Foreign Language Research*, 10 (3), 512-525.

DOI: 10.22059/jflr.2020.296040.712

* شمیمه حجت‌پناه، معلم رسمی وزارت آموزش و پرورش است. زمینه اصلی پژوهشی ایشان استفاده از فناوری برای زبان‌آموزان جوان و مدرسه‌ای است. او همچنین علاقه‌مند به استفاده از TBLT در دوره‌های CALL، و اجرا و برنامه‌ریزی دوره‌های آموزش و آمادگی معلمان جهت استفاده از فناوری در تدریس است.

** سید رضا دشتستانی، استادیار زبان‌شناسی کاربردی دانشگاه تهران است. زمینه‌های فعلی مورد علاقه تحقیق وی شامل استفاده از فناوری در آموزش، انگلیسی برای اهداف ویژه، سوادهای دیجیتال نوظهور، یادگیری موبایل‌محور، و تربیت معلم بر اساس فناوری است.

New EFL textbooks at the Junior High school Level: Have the needs of students been taken into account?

Shamimeh Hojatpanah*

MA graduate inTEFL, University of Tehran,
Tehran, Iran
Email: Shhojatpanah@ut.ac.ir

Seyed-Reza Dashtestani**

(corresponding author)
Assistant professor of Applied Linguistics, University of Tehran,
Tehran, Iran
Email: rdashtestani@ut.ac.ir

ABSTRACT

In recent years, the development of the use of a variety of methods for teaching English has greatly improved the value of educational books. However, very few studies have focused on the evaluation of English-language textbooks in primary education in Iran. The purpose of this study was to evaluate English language teaching textbooks in junior high school from the perspective of students and teachers. To achieve this goal, 8 junior high school teachers with an average of 7 years of teaching and 261 students of the seventh, eighth and ninth grades participated as participants in this study. The textbooks were evaluated based on a questionnaire designed and validated in 1979, comprising 25 questions in six contexts: The suitability of topics, the vocabulary and structure of the book, the appropriateness of the exercises, the suitability of the images, and the physical make-up of the book. The results of the interviews were compared with the results of the questionnaires. Finally, the results of this study showed that from the perspective of students the Prospect Book series in many respects does not meet the needs of students and is not efficient. The results of this study can be used by teachers, educational planners, and textbook writers.

DOI: 10.22059/jflr.2020.296040.712

© 2020 All rights reserved.

ARTICLE INFO

Article history:

Received:
1st, February, 2020

Accepted:
26th, May, 2020

Available online:
Autumn 2020

Keywords:

*textbook evaluation,
textbooks, students,
teachers, Prospect*

Hojatpanah, Shamimeh, Dashtestani, Seyed-Reza (2020). New EFL textbooks at the Junior High school Level: Have the needs of students been taken into account. *Journal of Foreign Language Research*, 10 (3), 512-525.

DOI: 10.22059/jflr.2020.296040.712

* Shamimeh Hojatpanah is a secondary school teacher in the Ministry of Education of Iran. She carries out research on the use of technology for young learners and school students. She is also interested in the application of task-based language teaching in CALL courses, and the implementation and planning of CALL teacher training for school teachers. She is an MA graduate of TEFL from the University of Tehran.

** Seyed Reza Dashtestani, PhD, is an assistant professor of Applied Linguistics at the University of Tehran, Iran. His current areas of research interest include the implementation of CALL in ESP/EAP instruction, emerging digital literacies, mobile learning in language learning contexts, and CALL teacher education/training. He has authored or co-authored articles on CALL/educational technology in journals such as *Computer Assisted Language Learning*, *Journal of Educational Computing Research*, and *Research in Learning Technology*.

۱. مقدمه

پرسش‌های را ارائه می‌دهد که معیارهای ارزیابی را خلاصه می‌کند. برخی از پرسش‌ها در چک لیست را می‌توان در مقیاس لیکرت با پنج طیف پاسخ داد، برخی دیگر نیاز به پاسخ توصیفی دارند.

برین و کادلین ([Breen ، Condlin ، 1987](#)) مجموعه‌ای از پرسش‌ها را ارائه می‌دهند که آن‌ها را راهنما می‌نامند و به دو قسمت تقسیم می‌شوند. نخستین گروه، پرسش‌ها کلی و اولیه دربارهٔ سودمندی مطالب آموزشی به‌کاررفته در مواد آموزشی و بخش دوم پرسش‌ها خاص‌تری را ارائه می‌دهد که منجر به تجزیه و تحلیل و جستجوی بیشتر مطالب آموزشی برای هدف خاص و زبان‌آموزان مشخص و کلاس واقعی در ذهن می‌شود.

پژوهش‌هایی در ایران به‌ارزیابی کتاب‌های درسی پرداختند که در ادامه به‌شماری از آن‌ها اشاره خواهد شد. پژوهشی که توسط جهانگرد ([Jahangard ، 2007](#)) انجام شده، تمرکز بر نقاط قوت و ضعف کتاب‌های درسی است. او چهار کتاب درسی آموزش زبان انگلیسی در دبیرستان‌های ایرانی را ارزیابی کرد. وی اظهار داشت: از جمله مواردی که در کتاب‌های درسی به‌اندازه کافی به آن توجه نشده است، مهارت‌های شفاهی دانش‌آموزان است که در امتحانات نهایی هم مورد ارزیابی قرار نمی‌گیرد. همچنین بر تمرین‌های شفاهی، تلفظ، گوش‌دادن و صحبت کردن تأکید نمی‌شود. در واقع در کتاب‌های آموزشی تأکید بر خواندن، نوشتن، دستور زبان و واژگان است و مهارت صحبت کردن دانش‌آموزان مورد توجه نیست.

در مطالعه‌ای دیگر، مقتدی ([Moghtadi ، 2014](#)) کتاب‌های درسی آموزش زبان را بررسی می‌کند و آن‌ها را برای یافتن نقاط قوت و ضعف از دیدگاه‌های بکلی متفاوت، مورد بررسی قرار می‌دهد. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که تفاوت‌های بارز زیادی بین خواسته‌های زبان‌آموزان و مطالب کتاب‌های درسی وجود دارد. کتاب‌های درسی دانش‌آموزان را در متن ارائه می‌دهد و بر درک مطلب از طریق خواندن متمرکز است. کتاب‌های درسی استوار بر ساختار

ارتباط بین کتاب‌های آموزشی و آموزش زبان انگلیسی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و به‌همین جهت؛ بررسی این ارتباط و اهمیت آن قدمتی طولانی دارد، و همین‌طور کیفیت آموزش و یادگیری همیشه مورد توجه همگان بوده است. به‌رونگهداشتن منابع آموزشی، نیاز به‌ارزیابی و بازبینی مداوم از جنبه‌های گوناگون دارد. شلدون ([Sheldon ، 1988](#)) دلایل متعددی برای ارزیابی کتاب درسی ارائه داده است. وی باور دارد که انتخاب کتاب درسی زبان، تصمیم بسیار مهم آموزشی است که بر تمام مراحل آموزش تأثیر می‌گذارد؛ بنابراین، ارزیابی دقیق، این امکان را فراهم می‌آورد که برنامه‌ریزان آموزشی و تصمیم‌گیرندگان در یک مرکز آموزشی بتوانند به‌راحتی به‌تفکیک کتاب‌های درسی موجود در بازار پرداخته و انتخاب درستی داشته باشند. افزون بر این، می‌تواند به‌شناسایی نقاط قوت و ضعف خاص در کتاب‌های درسی که پیشتر، از آن‌ها استفاده می‌کردند، کمک کند.

۲. پیشینه پژوهش

نتایج پژوهش هاجینسون و تورس ([Hutchinson ، Torres ، 1994](#)) نشان می‌دهد که کتاب‌های آموزشی از سه‌روش می‌توانند به‌فرایند آموزش کمک کنند که در ادامه به‌این روش‌ها اشاره می‌شود. کتاب‌های آموزشی می‌توانند به عنوان یک وسیلهٔ تسهیل‌گر برای دانش‌آموزان و معلمان در جهت آموزش عمل کنند، همین‌طور به‌عنوان پشتیبان، دغدغهٔ انتخاب مواد آموزشی را از بین می‌برند و در نهایت اینکه کتاب‌های آموزشی تصویر واضحی از آنچه را که قرار است در طول آموزش اتفاق بیفتد، ارائه می‌دهند.

بر اساس تعریف هاجینسون و واترز ([Hutchinson ، Waters ، 1987](#)) ارزیابی عبارت است از بررسی مناسب بودن چیزی برای هدفی مشخص که می‌توانیم همین تعریف را برای ارزیابی کتاب‌های آموزشی زبان‌آموزان استفاده کنیم. کانینگورث ([Cunningsworth ، 1995](#)) فهرستی از

است و نقش ارتباطی زبان را نادیده می‌گیرد. تمرین‌های بسیار زیادی با تمرکز بر خواندن متن و درک مطلب در کتاب وجود دارد و سرانجام، نتایج این مطالعه تغییراتی را در کتاب‌های آموزشی پیشنهاد می‌دهد. در بازنگری در کتاب‌های درسی، باید مطالب باکیفیت خوب و نقاط قوت کتاب‌های درسی حفظ شود و نارسایی‌ها برطرف شود. توصیه می‌شود که نویسندگان کتاب‌های درسی توجه زیادی به نقاط ضعف داشته باشند و متناسب با آخرین روندهای کتاب‌های آموزش زبان انگلیسی در جهان، کتاب‌های درسی را تجدیدنظر و بازنویسی کنند.

نتایج پژوهشی که توسط آهور و عمرانی (Ahour, Omrani, 2019) در باره کتاب Prospect برای پایه هشتم انجام شد، نشانگر آن بود که محتوای این کتاب نسبت به کتاب‌های قدیمی، بیشتر با نیازهای دانش‌آموزان مطابقت دارد، اما براساس این مطالعه؛ مشخص شد که در کتاب پایه هشتم توازن بین مهارت‌های چهارگانه زبان وجود ندارد، زبان واقعی نیست، نکات دستوری بکلی حذف شده‌اند و تمرین‌ها جالب نیستند و نمی‌توانند توسط معلمان اصلاح یا تکمیل شوند. همینطور، مطابق ارزیابی یارمحمدی (Yarmohammadi, 2002)، کتاب‌های درسی مورد استفاده در دبیرستان‌های ایرانی معتبر نیستند. نتایج این پژوهش نیز بزرگ‌ترین نقطه ضعف کتاب‌ها را نادیده گرفتن مهارت‌های شفاهی دانسته و در نتیجه کتاب‌های آموزشی زبان انگلیسی در ایران را در بسیاری از جنبه‌ها، ناکارآمد ارزیابی می‌کند.

با توجه به اینکه بازنگری در کتاب‌های درسی مقطع متوسطه، توسط وزارت آموزش و پرورش انجام شده، لیکن ارزیابی و بررسی‌های جامع و علمی در مورد کارایی و موثر بودن این کتاب‌های درسی جدید تا کنون انجام نگرفته است. پژوهش کنونی به بررسی چالش‌ها و مزیت‌های بالقوه و بالفعل کتاب‌های درسی پایه متوسطه اول در ایران می‌پردازد. نتایج این پژوهش می‌تواند برنامه‌ریزان و تدوین‌کنندگان مطالب درسی را در موثرتر کردن فعالیتشان بر اساس نیازهای واقعی دانش‌آموزان ایرانی یاری کند.

پرسش‌های پژوهش

- نگرش دانش‌آموزان ایرانی نسبت به کتاب‌های درسی جدید انگلیسی (Prospect) که توسط وزارت آموزش و پرورش منتشر شده است، چیست؟
- دیدگاه معلمان زبان انگلیسی در مورد کتاب‌های درسی جدید انگلیسی (Prospect) که توسط وزارت آموزش و پرورش منتشر شده است از نظر مناسب بودن آن برای زبان‌آموزان جوان ایرانی چیست؟

۳. روش تحقیق

شرکت‌کنندگان

در این پژوهش، ۸ نفر از دبیران آموزش و پرورش با سابقه ۷ سال آموزش زبان انگلیسی در مقطع متوسطه اول در مدارس دولتی شرکت کردند. همه این افراد معلمان زن در مدارس دخترانه بوده‌اند. میانگین سنی این معلمان حدود ۳۰ سال بود. این افراد، دارای میانگین سابقه آموزش ۷ سال در مقطع متوسطه‌اند. اطلاعات این شرکت‌کنندگان در جدول شماره ۱ نمایش داده شده است. ۶ نفر از این دبیران در مرحله مصاحبه نیز شرکت داشتند.

جدول شماره ۱. اطلاعات معلمان شرکت‌کننده در پژوهش

جنسیت	زن (100%) 6
میانگین سن	۳۰ سال
میانگین سابقه آموزش زبان خارجی در مدارس دولتی	۷ سال
مدرک تحصیلی	بدون مدرک لیسانس ۴ فوق‌لیسانس ۲ دکتری ۰
شرکت‌کنندگان در مرحله مصاحبه	۶ نفر

گروه دیگر شرکت‌کنندگان در این پژوهش، ۲۶۱ نفر از دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول در مدارس دولتی بودند. میانگین سنی آن‌ها بین ۱۲ تا ۱۵ سال بود. ما از شرکت‌کنندگان در مرحله پرسشنامه برای شرکت در

مصاحبه‌ها در قالب گروه کانونی دعوت کردیم. در مجموع ۶۱ دانش‌آموز در هفت گروه در هر سه پایه دعوت ما را برای شرکت در مصاحبه پذیرفتند.

جدول شماره ۲. اطلاعات دانش‌آموزان شرکت‌کننده در پژوهش

جنسیت	زن (۱۰۰٪) ۲۶۱
استان	تهران
مقطع	متوسطه اول
شرکت‌کنندگان در مرحله پرسشنامه	۲۶۱ دانش‌آموز هفتم: ۳۵ نفر/هشتم: ۱۱۹ نفر/نهم: ۱۰۷ نفر
شرکت‌کنندگان در مرحله مصاحبه	گروه اول: ۹ دانش‌آموز گروه دوم: ۶ دانش‌آموز گروه سوم: ۸ دانش‌آموز گروه چهارم: ۱۱ دانش‌آموز
	گروه پنجم: ۱۱ دانش‌آموز گروه ششم: ۷ دانش‌آموز گروه هفتم: ۹ دانش‌آموز مجموع = ۶۱ دانش‌آموز

پرسشنامه مورد بررسی قرار دادند و ارتباط آن‌ها را باهدف پژوهش ارزیابی کردند. با نظر اعضای گروه متخصص شماری از آیتم‌های پرسشنامه حذف، تعدادی تصحیح و شماری نیز اضافه شدند. همچنین تحلیل عامل اکتشافی (exploratory factor analysis) نیز اعداد قابل قبولی نشان داد (فاکتورهای بیش از ۰,۳، به‌عنوان فاکتورهای قابل قبول در نظر گرفته شدند). پرسشنامه پیش از اجرای اصلی در مقیاس کوچک‌تری مورد بررسی قرار گرفت و برخی از آیتم‌ها تصحیح شده و بهبود یافتند. با توجه به پایایی محاسبه‌شده برای پرسشنامه و عدد به‌دست‌آمده برای کرونباخ آلفا که برابر ۰,۹۳۱ بود، پرسشنامه دارای پایایی بالایی است.

ابزار دیگری که در این پژوهش به‌کار گرفته شد، یک چک‌لیست با قالب مقیاس نمره‌دهی لیکرت بود که مشتمل بر ۲۵ سؤال می‌باشد. این چک‌لیست توسط داوود و سلس موریسیا (Celce-Murcia, Daoud, ۱۹۷۹) طراحی و اعتبارسنجی شده است. چک‌لیست داوود و سلس موریسیا برای ارزیابی کتاب درسی شامل پنج جنبه است. اولین بخش برای بررسی مناسب بودن موضوع است، بخش دوم برای بررسی واژگان و ساختارها، بخش سوم در رابطه با تمرینات است، بخش چهارم در مورد تصاویر است، و بخش پنجم آرایش فیزیکی کتاب را مورد بررسی قرار می‌دهد. مقیاس سنجش و پاسخ‌گویی به پرسش‌ها در هر ۵ بخش این

داده‌های پژوهش حاضر با استفاده از دو پرسشنامه (یکی برای معلمان و یکی برای دانش‌آموزان) و مصاحبه در قالب گروه‌های کانونی با دانش‌آموزان و همچنین مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با معلمان گردآوری شد. ابتدا از دانش‌آموزان خواسته شد تا پرسشنامه‌های طراحی‌شده بر اساس اهداف پژوهش را تکمیل کنند. پرسشنامه‌ای با قالب مقیاس نمره‌دهی لیکرت مشتمل بر ۳۰ سؤال در هفت قسمت مجزا برای دانش‌آموزان طراحی شد. هر بخش از پرسشنامه برای سنجیدن نظرات دانش‌آموزان در باره مجموعه کتاب‌های Prospect در نظر گرفته شد. بخش اول پرسشنامه شامل ۹ سؤال در رابطه با ویژگی‌های کلی کتاب‌های مقطع متوسطه اول، بخش دوم شامل ۴ سؤال در رابطه با فایل صوتی، بخش سوم شامل ۴ سؤال در رابطه با لغت‌های جدید، بخش چهارم شامل ۵ سؤال پیرامون نکات دستوری، بخش پنجم شامل ۴ سؤال در رابطه با مکالمه‌ها، بخش ششم شامل ۲ سؤال پیرامون تمرین دوره‌ای و بخش آخر شامل ۲ سؤال در رابطه با تمرین‌های کتاب کار بود. بایسته یادآوری است که مقیاس سنجش و پاسخ‌گویی به پرسش‌ها در هر ۷ بخش یک بازه پنج‌گانه متغیر از عدم وجود رضایت تا وجود رضایت بسیار زیاد از کارکرد کتاب درسی است. به‌منظور سنجش اعتبار ساختار پرسشنامه، گروهی از متخصصان در زمینه آموزش و تدوین کتاب‌های آموزشی فرمت، وضوح و آیتم‌های این

چک‌لیست یک بازه پنج‌گانه متغیر از مخالفت زیاد تا موافقت زیاد می‌باشد.

پس از مرحله پرسشنامه این پژوهش، مصاحبه نیمه ساختاریافته برای معلمان زبان انگلیسی و مصاحبه‌هایی در قالب گروه‌های کانونی برای دانش‌آموزان انجام شد. یکی از اهداف مهم از انجام مصاحبه‌ها، تکمیل و بررسی موارد مطرح شده در پرسشنامه‌ها بود. به منظور افزایش روایی محتوا و مناسب بودن پرسش‌ها مصاحبه‌ها، پرسش‌ها با گروه‌های مشابه از معلمان و دانش‌آموزان برای شناسایی نقاط قوت و ضعف این پرسش‌ها مورد آزمایش قرار گرفتند. پرسش‌ها به یک گروه از کارشناسان در این زمینه داده شد و نظرات آن‌ها اعمال شد. پرسش‌ها مصاحبه نیز دربرگیرنده همان موضوعات اصلی مطرح شده در پرسشنامه‌ها بود. هر جلسه مصاحبه برای هر گروه از دانش‌آموزان ۲۰ تا ۳۰ دقیقه و برای هر معلم زبان انگلیسی ۱۵ تا ۳۵ دقیقه طول کشید.

پاسخ‌های شرکت‌کنندگان در مصاحبه‌ها نوشته و ثبت شد. سپس داده‌های به دست آمده از مصاحبه‌های هر دو گروه تجزیه و تحلیل و طبقه‌بندی شدند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پرسشنامه‌ای، از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ استفاده شد و در هر مورد میانگین و انحراف از معیارها محاسبه گردید.

۴. نتایج و بحث و بررسی

نتایج به دست آمده از پرسشنامه‌ها در رابطه با نظرات کلی دانش‌آموزان در باره کتاب آموزش زبان انگلیسی متوسطه اول

همان‌طور که در جدول شماره ۳ مشهود است، دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول مجموعه کتاب‌های Prospect را برای یادگیری زبان انگلیسی به‌طور کلی در بیشتر موارد ناکارآمد و ضعیف ارزیابی کرده‌اند. از نگاه دانش‌آموزان، موضوعات مطرح شده در این کتاب‌ها تا حد قابل قبولی با فرهنگ ایرانی اسلامی تطابق دارد، سایز کتاب‌ها برای دانش‌آموزان قابل قبول است، تصاویر استفاده شده در بخش دیکشنری تصویری برای یادگیری بهتر کلمات؛ می‌توانند کمک‌کننده باشند،

بین حجم مطالب عنوان شده و زمانی که برای فراگیری آن در اختیار دارند، تا حدودی تناسب برقرار است، و برای به‌خاطر سپاری مطالب کتاب درسی دچار مشکل نیستند.

بنابر مقادیر به دست آمده برای P، در رابطه با علاقه‌مندی دانش‌آموزان به موضوعات مطرح شده در کتاب، تناسب مطالب کتاب درسی با فرهنگ ایرانی اسلامی، مناسب بودن تصاویر استفاده شده در دیکشنری تصویری، سایز کتاب درسی، تناسب حجم مطالب آموزشی با زمان بین دیدگاه دانش‌آموزان در هر سه پایه تفاوت چشمگیری وجود ندارد.

با توجه به میانگین به دست آمده برای هر پایه، عنوان درس‌ها برای دانش‌آموزان پایه هفتم تا حدی جذاب به نظر می‌رسد. دانش‌آموزان در هر سه پایه بر این باورند که مطالب آموزشی کتاب با فرهنگ ایرانی، اسلامی مطابقت دارد. در رابطه با ایجاد انگیزه یادگیری در دانش‌آموزان کتاب در پایه هفتم و هشتم از دیدگاه دانش‌آموزان تأثیرگذاری بیشتری داشته است. دانش‌آموزان پایه هفتم و پایه هشتم در پرسشنامه‌ها اظهار داشتند که مطالب آموزشی کتاب را می‌توانند بهتر به حافظه بسپارند. بر اساس پاسخ دانش‌آموزان، تصاویر دیکشنری تصویری در هر سه پایه هفتم، هشتم و نهم برای یادگیری بهتر کلمات کمک‌کننده‌اند. به نظر می‌رسد دانش‌آموزان از قطع کوچک‌تر کتاب در پایه هشتم و نهم رضایت بیشتری دارند. دانش‌آموزان در هر سه پایه مطالب آموزشی کتاب‌های زبان را متناسب با زمان می‌دانند.

جدول شماره ۳. نظرات کلی دانش‌آموزان در رابطه با کتاب آموزش زبان انگلیسی متوسطه اول

موارد	میانگین کلی	پایه	میانگین انحراف هر گروه از معیار	Chi-Square	P
جذابیت عنوان درس‌ها	هفتم	۳,۲۶	۱,۲۴	157.03	۰,۰۷۳۷۲۰
	هشتم	۲,۷۶	۰,۹۵	127.43	
	نهم	۲,۷۹	۱,۳۰	126.46	
علاقه‌مندی دانش‌آموزان	هفتم	۲,۴۹	۱,۰۱	134.93	۰,۰۵۲۲۲۶
	هشتم	۲,۵۸	۰,۸۲	141.32	
به موضوعات مطرح شده در کتاب	2.44	نهم	۲,۲۸	۱,۰۸	118.24

تناسب مطالب	هفتم	۴,۲۰	۰,۹۳	169.11
کتاب درسی	هشتم	۳,۶۶	۰,۹۷	127.32
بافتارنگ ایرانی				۰,۰۰۳۳۱۴
سلامی	نهم	۳,۵۸	۱,۱۰	122.63
یجاد انگیزه در	هفتم	۳,۰۶	۱,۴۹	144.74
دانش‌آموزان برای	هشتم	۲,۸۲	۱,۲۴	131.30
یادگیری زبان				۰,۴۳۱۹۴۸
نگلیسی	نهم	۲,۷۲	۱,۳۴	126.17
ماندگاری مطالب	هفتم	۳,۰۰	۱,۳۵	130.80
در حافظه	هشتم	۳,۰۸	۱,۱۸	135.20
دانش‌آموزان	نهم	۲,۹۲	۱,۲۱	126.39
کیفیت تصاویر	هفتم	۲,۹۴	۱,۳۹	139.99
کتاب درسی	هشتم	۳,۰۵	۱,۲۴	130.99
	نهم	۲,۸۶	۱,۲۶	128.07
مناسب بودن	هفتم	۳,۱۱	۱,۳۰	130.47
تصاویر استفاده‌شده	هشتم	۳,۶۰	۱,۲۴	135.92
در دیکشنری				۰,۰۲۳۷۱۲
تصویری	نهم	۳,۲۷	۱,۲۱	125.70
سایز کتاب درسی	هفتم	۲,۳۱	۰,۹۳	71.46
	هشتم	۳,۶۷	۱,۳۱	146.71
	نهم	۳,۴۱	۱,۴۰	133.00
تناسب حجم	هفتم	۳,۲۹	۱,۲۷	133.60
مطالب آموزشی با	هشتم	۳,۴۷	۱,۱۱	141.77
زمان	نهم	۳,۰۰	۱,۳۳	118.14

نتایج به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با نظرات کلی دانش‌آموزان در باره کتاب آموزش زبان انگلیسی متوسطه اول

دانش‌آموزان در هر سه پایه، در مصاحبه‌ها موارد مشابه با نتایج به‌دست‌آمده از پرسشنامه‌ها را اظهار داشتند. از دیدگاه دانش‌آموزان پایه نهم، کتاب زبان انگلیسی کارکرد ضعیف‌تری دارد، چراکه آن‌ها بیان می‌کردند که موضوعات کتاب درسی برای آن‌ها جذابیت بسیار کمی دارد و تصاویر استفاده‌شده در کتاب به جذابیت بصری کتاب کمکی نکرده و به‌طورکلی در این پایه تنها با آموزش از طریق مجموعه کتاب‌های Prospect نیازهای آنان برای یادگیری پاسخ داده نمی‌شود. دانش‌آموزان در پایه هشتم به‌سایز مناسب کتاب درسی و متناسب بودن حجم کتاب با زمان یادگیری آن و تصاویر مناسب دیکشنری تصویری به‌عنوان نقاط قوت کتاب درسی و به‌عدم جذابیت عناوین انتخاب‌شده برای دروس و متناسب نبودن تصاویر کتاب درسی به‌عنوان نقاط ضعف کتاب

اشاره کردند. در پایه هفتم به‌نظر می‌رسد که دانش‌آموزان از انگیزه بیشتری برای یادگیری برخوردارند و عنوان درس‌ها از نظر آن‌ها جذاب‌تر است، اما از نظر این دانش‌آموزان قطع بزرگ کتاب‌ها مناسب نیست.

نتایج به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با نظرات دبیران در مورد کتاب آموزش زبان انگلیسی متوسطه اول

دبیران زبان انگلیسی در مصاحبه‌ها اظهار کردند که کارکرد کلی مجموعه کتاب‌های Prospect را برای آموزش زبان انگلیسی به‌دانش‌آموزان مناسب و کارآمد نمی‌دانند. یکی از مواردی که بیشتر معلمان به آن اشاره کردند این بود که حجم مطالب آموزشی در پایه نهم بسیار گسترده‌تر از مطالب در دوپایه هفتم و نهم است و دشواری مطالب هم به‌درستی بین سه پایه تقسیم نشده است. آن‌ها بر این باور بودند که برخی مطالب در هر سه پایه تکرار شده اما در برخی از درسها به‌اندازه کافی به آن مطالب پرداخته نشده است و درنهایت دانش‌آموزان نمی‌توانند به‌درستی از این مطالب آموزشی استفاده کنند. یکی از مهم‌ترین مواردی که همه معلمان در رابطه با آن اتفاق نظر داشتند، این بود که کتاب نمی‌تواند انگیزه یادگیری زبان انگلیسی را در دانش‌آموزان ایجاد کند و حتی بسیاری از دانش‌آموزان با بالا رفتن پایه، میل کمتری برای یادگیری دارند. تصاویر و رنگ‌های کتاب به‌گونه‌ای نیست که برای دانش‌آموزان جذاب باشد. در بیشتر کلاس‌های آموزشی امکانات دیجیتال متناسب با کتاب در نظر گرفته نشده که استفاده از CD را در بسیاری از موارد ناممکن می‌سازد.

نتایج به‌دست‌آمده از پرسشنامه‌ها در رابطه با فایل صوتی کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دانش‌آموزان

همان‌طور که در جدول شماره ۴ می‌بینید، میانگین کلی این قسمت از پرسشنامه که مربوط به فایل صوتی کتاب زبان بود، نشانگر آن است که دانش‌آموزان محتوای فایل صوتی کتاب زبان را قابل درک نمی‌دانند و از دیدگاه آن‌ها؛ این ابزار در تقویت مهارت شنیداری آن‌ها کارآمد نبوده و کیفیت

صدای ضبط شده برای فایل صوتی مطلوب نیست؛ اما دانش‌آموزان معتقدند که تمرین‌های مرتبط با فایل صوتی برای یادگیری مطالب درسی تا حدی مفید بوده‌اند.

مقادیر به دست آمده برای p در رابطه با قابل درک بودن فایل صوتی و کیفیت صدای ضبط شده نشان می‌دهد که نظرات دانش‌آموزان هر سه پایه شبیه به هم بوده و تفاوت معناداری بین نظرات وجود ندارد. میانگین به دست آمده در هر پایه نشان می‌دهد که دانش‌آموزان در پایه هشتم معتقدند که فایل صوتی کتاب تا حدی به ارتقای مهارت شنیداری آن‌ها کمک می‌کند. دانش‌آموزان پایه هفتم و هشتم کیفیت صدای ضبط شده برای فایل صوتی را بهتر می‌دانستند. دانش‌آموزان در هر سه پایه تمرین‌های طراحی شده برای فایل صوتی را مناسب می‌دانستند.

جدول شماره ۴. نظرات دانش‌آموزان در رابطه با فایل صوتی کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول

موارد	میانگین کلی	پایه	میانگین انحراف هر گروه از معیار	Chi-Square	P
قابل درک بودن فایل صوتی	2.83	هفتم	۲,۷۷	۱,۲۱	129.23
		هشتم	۲,۹۷	۱,۰۷	138.61
		نهم	۲,۶۹	۱,۲۶	123.12
ارتقای مهارت شنیداری دانش‌آموزان	2.98	هفتم	۲,۸۳	۱,۱۰	120.99
		هشتم	۳,۲۸	۱,۰۵	147.62
		نهم	۲,۷۱	۱,۲۰	115.79
مناسب بودن تمرین‌های مرتبط با فایل صوتی برای یادگیری مطالب درسی	3.12	هفتم	۳,۲۶	۱,۲۴	139.07
		هشتم	۳,۱۸	۱,۰۲	135.19
		نهم	۳,۰۱	۱,۱۶	123.71
کیفیت صدای ضبط شده برای فایل صوتی	2.90	هفتم	۳,۰۳	۱,۳۲	139.07
		هشتم	۳,۰۳	۱,۰۶	138.14
		نهم	۲,۷۱	۱,۳۶	120.42

نتایج به دست آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با فایل صوتی کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دانش‌آموزان

نتایج به دست آمده در مصاحبه‌ها نتایج پرسشنامه را تأیید کرد. دانش‌آموزان در هر سه پایه بیان کردند که کیفیت صدای فایل صوتی از نظر آن‌ها قابل قبول نیست و در درک مطالب فایل صوتی دچار مشکل‌اند. بسیاری از دانش‌آموزان از در دسترس نبودن CDهای فایل صوتی ابراز نارضایتی

می‌کردند. به‌طور کلی دانش‌آموزان بر این باور بودند که فایل صوتی کتاب متوسطه اول برای تقویت مهارت شنیداری آن‌ها کارکرد مناسبی ندارد و بسیاری از دانش‌آموزان تمایلی به استفاده از فایل صوتی در منزل نداشتند.

نتایج به دست آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با فایل صوتی کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دبیران

بر اساس نظرات دبیران، فایل صوتی کتاب بیش از هر چیز به علت نبودن امکانات کافی در مدارس و همچنین عدم دسترسی برخی دانش‌آموزان به دستگاه‌های دیجیتال در منزل نمی‌تواند کارایی کافی را داشته باشد. نکته بعدی که دبیران در نهایت مرتبط با کارکرد فایل صوتی کتاب می‌دانستند در رابطه عدم توزیع CDها در بسیاری از مناطق بود. بر اساس گفته بیشتر دبیران؛ کیفیت صدای ضبط شده برای فایل صوتی مطلوب نیست و لهجه و تلفظ‌ها در بسیاری از موارد نامناسب‌اند. برخلاف نظر دانش‌آموزان، دبیران تعداد تمرین‌های مرتبط با فایل صوتی را کافی نمی‌دانستند. نکته بعدی در رابطه با شخصیت‌هایی بود که با صدای مختلف در فایل صوتی صدای آن‌ها ضبط شده که از نظر دبیران به اندازه کافی برای دانش‌آموزان جذاب نیستند و موضوعات مطرح شده هم توجه دانش‌آموزان را جذب نمی‌کند.

نتایج به دست آمده از پرسشنامه‌ها در رابطه با لغت‌های کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دانش‌آموزان

بر اساس مقادیر به دست آمده برای میانگین کلی در رابطه با لغات آموزش شده در کتاب دانش‌آموزان در هر سه پایه، اعتقاد داشتند که کتاب‌های Prospect برای آموزش لغت‌های جدید تا حدی کارکرد قابل قبولی داشته‌اند. همان‌طور که در جدول نمایش داده شده در رابطه با استفاده از لغات کتاب درسی در نوشتن متن میانگین کلی برابر با ۳,۴۵، استفاده از لغات کتاب در هنگام گفتگو میانگین کلی برابر با ۳,۲۱، ماندگاری لغات کتاب در حافظه میانگین کلی برابر با ۳,۲۸

مناسب بودن تعداد لغات هر درس میانگین کلی برابر با ۳,۳۲ به‌دست‌آمده است. در تمام این موارد، به‌جز ماندگاری لغات کتاب در حافظه، مقادیر گزارش‌شده برای p بیانگر آن است که دانش‌آموزان هر سه پایه؛ نظرات مشابهی در این زمینه داشته‌اند. میانگین‌های به‌دست‌آمده به تفکیک برای هر پایه در رابطه با استفاده از لغات کتاب درسی در نوشتن متن، استفاده از لغات کتاب در هنگام گفتگو، ماندگاری لغات کتاب در حافظه، و مناسب بودن تعداد لغات هر درس بیانگر آن است که دانش‌آموزان به‌طور نسبی از کاربرد کتاب در این بخش رضایت دارند.

جدول شماره ۵. نظرات دانش‌آموزان در رابطه با لغات کتاب درسی متوسطه

اول

موارد	میانگین کلی	پایه	میانگین انحراف هر گروه از معیار	Chi-Square	P
استفاده از لغات کتاب درسی در نوشتن متن	هفتم	۳,۹۱	۱,۱۲	158.17	۰,۰۱۴۸۳۴
	هشتم	۳,۵۴	۱,۱۱	134.63	
	نهم	۳,۲۱	۱,۳۹	118.08	
استفاده از لغات کتاب در هنگام گفتگو	هفتم	۳,۰۶	۱,۲۳	122.71	۰,۰۴۶۲۵۲
	هشتم	۳,۴۲	۱,۱۰	143.22	
	نهم	۳,۰۲	۱,۳۰	120.12	
ماندگاری لغات کتاب در حافظه	هفتم	۳,۱۱	۱,۴۹	124.50	۰,۰۸۲۷۱۸
	هشتم	۳,۵۰	۱,۱۸	142.00	
	نهم	۳,۰۹	۱,۲۸	120.89	
مناسب بودن تعداد لغات هر درس	هفتم	۳,۶۰	۱,۲۴	149.93	۰,۰۱۹۹۷۸
	هشتم	۳,۱۳	۱,۱۷	117.59	
	نهم	۳,۴۳	۱,۳۰	139.72	

نتایج به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با لغت های کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دانش‌آموزان

در مصاحبه‌ها، دانش‌آموزان بیان کردند که از نظر آن‌ها کاربرد کتاب در رابطه با آموزش لغت‌ها قابل قبول‌تر از بقیه بخش‌هاست. دانش‌آموزان هر سه پایه اظهار کردند که تعداد مناسب لغت‌های هر درس و اینکه همه لغت‌های یک‌درس در رابطه با موضوعی مشترک‌اند، به یادگیری ساده‌تر لغات کمک می‌کند. نکته‌ای که بیشتر دانش‌آموزان به‌عنوان مشکل به آن اشاره داشتند عدم تمرکز کتاب روی تلفظ این کلمات بود.

نتایج به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با لغت‌های

کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دبیران

از نظر دبیران طبقه‌بندی لغت‌ها و اینکه تمام لغت‌های یک درس در رابطه با موضوعی واحدند به یادگیری ساده‌تر آن‌ها کمک می‌کند؛ اما دبیران بر این باور بودند که تعداد کلمات هر درس کافی نیست و به‌طور کلی باید تعداد بیشتری کلمه در کتاب هر پایه گنجانده شود. نکته‌ای که بسیاری از دبیران به آن اشاره داشتند، عدم وجود مثال‌های کافی برای لغات در کتاب‌های درسی است که موجب می‌شود دانش‌آموزان نتوانند با کاربرد لغات آشنا شوند و در نتیجه؛ نتوانند به‌خوبی و درستی از لغت‌ها در محاوره یا نوشتن متن و جمله‌سازی استفاده کنند. برخی از دبیران به این مورد اشاره داشتند که در کتاب، نقش دستور زبانی کلمات آموزش داده نشده است.

نتایج به‌دست‌آمده از پرسشنامه‌ها در رابطه با نکات

دستوری کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از

دیدگاه دانش‌آموزان

همان‌طور که در جدول شماره ۶ گزارش شده است، دانش‌آموزان در رابطه با سهولت یادگیری نکات دستوری کتاب، استفاده از نکات دستوری کتاب در هنگام گفتگو، استفاده از نکات دستوری کتاب در هنگام نوشتن متن، مناسب بودن مثال‌های مرتبط با قسمت دستوری برای درک بهتر مطالب و مناسب بودن جدول‌های طراحی‌شده برای آموزش نکات دستوری کاربرد کلی کتاب را به نسبت مناسب می‌دانند. بر اساس مقادیر به‌دست‌آمده برای p ، می‌توانیم نتیجه بگیریم که دانش‌آموزان در این زمینه اختلاف نظر داشته‌اند.

جدول شماره ۶. نظرات دانش‌آموزان در رابطه با نکات دستوری کتاب زبان

انگلیسی متوسطه اول

موارد	میانگین کلی	پایه	میانگین انحراف هر گروه از معیار	Chi-Square	P
سهولت یادگیری نکات دستوری کتاب	هفتم	3.03	1.36	126.56	۰,۸۷۷۸۹۷
	هشتم	3.16	1.25	133.26	
	نهم	3.09	1.42	129.94	
استفاده از نکات دستوری کتاب در هنگام گفتگو	هفتم	3.23	1.28	142.01	۰,۶۱۲۵۴۳
	هشتم	3.01	1.03	128.13	
	نهم	3.03	1.25	130.58	

سفاده از نکات	هفتم	3.31	1.21	147.10
دستوری کتاب در	هشتم	3.10	1.01	120.76
هنگام نوشتن متن	نهم	3.19	1.26	137.12
مناسب بودن مثال	هفتم	3.23	1.24	131.09
های مرتبط با	هشتم	3.34	1.07	137.74
قسمت دستوری		3.23		0,341334
برای درک بهتر	نهم	3.09	1.29	123.47
مطالب				
مناسب بودن	هفتم	3.03	1.20	127.97
جدول های	هشتم	3.19	1.07	138.05
طراحی شده برای		3.08		0,347407
آموزش نکات	نهم	2.97	1.19	124.15
دستوری گرامری				

نتایج به دست آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با نکات

دستوری کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از

دیدگاه دانش آموزان

دانش آموزان در رابطه با نکات دستوری کتاب در پایه هفتم بیش از همه به این مورد اشاره داشتند که می‌توانند از مثال‌های کتاب در هنگام گفتگو و یا نوشتن استفاده کنند. در پایه هشتم، بسیاری از دانش آموزان به این مورد اشاره داشتند که ترجیح می‌دهند به صورت مستقیم دستور ساخت جملات در کتاب وجود داشته باشد. در پایه نهم بیشتر دانش آموزان باور داشتند؛ زمان‌هایی که در کتاب آموزش داده شده، قابل استفاده در هنگام گفتار و نوشتار می‌باشد، اما گستردگی و حجم زیاد مطالب مربوط به دستور باعث می‌شود آن‌ها نتوانند تمام نکات را به خوبی فراگیرند، همچنین بیشتر دانش آموزان اظهار کردند که تعداد مثال‌های کتاب برای تفهیم نکات دستوری کافی نیست.

نتایج به دست آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با نکات

دستوری کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از

دیدگاه دبیران

در مصاحبه‌ها بیشتر دبیران بر این باور بودند که کارکرد کتاب در زمینه آموزش دستوری کارکرد مطلوب و قابل قبولی نیست چراکه اغلب دانش آموزان بعد از دو سال فراگیری زبان هنوز قادر نیستند نکات دستوری سال‌های گذشته را به خوبی به کار ببرند و همچنین در کتاب هفتم و هشتم نکات دستوری

در کتاب نقش کم‌رنگ‌تری دارند، اما در پایه نهم نکات دستوری به عنوان اصلی‌ترین مطلب کتاب در نظر گرفته شده و اگر مطالب پایه نهم بین سه پایه تقسیم شود دانش آموزان در مدت زمان بیشتری می‌توانند مطالب را فراگیرند. نکته بعدی که دبیران مطرح کردند، تعداد کم مثال‌های کتاب درسی برای آموزش دستور است. از طرفی از دیدگاه دبیران کتاب علیرغم آموزش نکات دستوری نمی‌تواند دانش آموزان را به مرحله تولید جمله و نوشتن متن برساند.

نتایج به دست آمده از پرسشنامه‌ها در رابطه با

مکالمات کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از

دیدگاه دانش آموزان

جدول شماره ۷ نشان می‌دهد که از نظر دانش آموزان کتاب در زمینه مکالمه‌ها نتوانسته کارکرد قابل قبولی داشته باشد؛ اما میانگین کلی نظرات دانش آموزان در هر سه پایه در رابطه با ارتباط تصاویر استفاده شده در بخش مکالمه با موضوع مطرح شده نشانگر آن است که بیشتر دانش آموزان باور دارند، بین تصاویر و موضوعات مکالمه‌ها ارتباط وجود دارد. از طرفی مقادیر به دست آمده برای p که بزرگ‌تر از ۰,۰۵ هستند، نشان می‌دهند دانش آموزان اتفاق نظر نداشته‌اند. با وجود اینکه بیشتر دانش آموزان پایه هشتم باور دارند که جملات به کاررفته در مکالمه‌ها به هنگام گفتگو برای آن‌ها قابل استفاده است، دانش آموزان پایه هفتم و نهم چندان نمی‌توانند از جملات کتاب درسی برای مکالمه استفاده کنند. اغلب دانش آموزان پایه هر سه پایه بیان کردند که تصاویر استفاده شده در مکالمه‌ها با موضوعات آن در ارتباط‌اند.

جدول شماره ۷. نظرات دانش آموزان در رابطه با مکالمه‌های کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول

موارد	میانگین کلی	میانگین پایه	میانگین انحراف هر گروه از معیار	Chi-Square	P
جذابیت موضوع مکالمه‌ها	هفتم	2.89	1.45	145.09	0,409060
	هشتم	2.51	1.28	126.26	
	نهم	2.63	1.36	131.67	
سفاده از جملات به کاررفته در قسمت مکالمه در هنگام گفتگو	هفتم	2.97	1.25	132.97	0,361614
	هشتم	3.05	1.13	137.26	
	نهم	2.80	1.32	123.39	

جذابیت تصاویر	هفتم	2.74	1.17	129.66
استفاده‌شده در	هشتم	2.80	1.36	131.29
بخش مکالمه	نهم	2.79	1.19	131.11
رابطای تصاویر	هفتم	3.43	1.38	139.99
استفاده‌شده در	هشتم	3.32	1.17	130.99
بخش مکالمه با				۳,۳۱
موضوع مطرح‌شده	نهم	3.25	1.21	128.07

نتایج به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با مکالمات کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دانش‌آموزان

در مصاحبه‌ها دانش‌آموزان هر سه پایه تأیید کردند که موضوعات استفاده‌شده برای مکالمه‌ها برای آن‌ها جذاب نیست و موضوعات اصلاً به‌زندگی واقعی مرتبط نیستند و به‌همین دلیل برای آن‌ها باورپذیر نیستند و نمی‌توانند با موضوعات ارتباط برقرار کنند.

نتایج به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها در رابطه با مکالمات کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دبیران

تعدادی از دبیران به این نکته اشاره می‌کردند که در مکالمه‌های پایه هفتم نسبت به مکالمه‌های پایه هشتم و نهم از موضوعات و جملات کاربردی‌تری استفاده‌شده؛ اما به‌طورکلی دبیران باور داشتند که اولاً موضوعات مکالمه‌ها می‌تواند بسیار جذاب‌تر و به‌روزتر انتخاب شود و هم‌چنین باید این موضوعات ارتباط بیشتری با زندگی روزمره دانش‌آموزان داشته باشد.

نتایج به‌دست‌آمده از پرسشنامه‌ها و مصاحبه‌ها در رابطه با تمرین‌های دوره‌ای کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دانش‌آموزان و دبیران

جدول شماره ۸ نمایشگر رضایت نسبی دانش‌آموزان از مجموعه کتاب‌های Prospect در مورد تمرین‌های دوره‌ای و تعداد کافی تمرین‌های دوره‌ای می‌باشد. از مقادیر به‌دست‌آمده میانگین در سه پایه می‌توانیم نتیجه بگیریم که رضایت نسبی دانش‌آموزان از تمرین‌های دوره‌ای کتاب‌ها

وجود دارد. تمام این موارد در مصاحبه‌ها با دبیران و دانش‌آموزان تأیید و تکرار شد و افزون بر این دبیران بیان کردند که مشکل بیشتر دانش‌آموزان این است که صورت پرسش‌ها تمرین‌های دوره‌ای در کتاب به‌زبان انگلیسی نوشته‌شده که باعث می‌شود نتوانند به‌تنهایی پرسش‌ها را حل کنند. برخی دبیران بیان کردند که تعداد تمرین‌ها می‌تواند بیشتر باشد.

جدول شماره ۸ نظرات دانش‌آموزان در رابطه با تمرین‌های دوره‌ای کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول

موارد	میانگین کلی	پایه	میانگین انحراف	Kruskal Wallis Test	P value
مناسب‌بودن تمرین‌های دوره‌ای برای مرور مطالب	3.41	هفتم	3.40	1.24	131.59
		هشتم	3.53	1.05	136.30
		نهم	3.29	1.30	124.91
کافی‌بودن تعداد تمرین‌های دوره‌ای کتاب	3.19	هفتم	3.20	1.11	131.20
		هشتم	3.31	1.18	137.87
		نهم	3.05	1.20	123.30

نتایج به‌دست‌آمده از پرسشنامه‌ها و مصاحبه‌ها در رابطه با تمرین‌های کتاب کار زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دانش‌آموزان و دبیران

در جدول شماره ۹ مشخص است که از نظر دانش‌آموزان هر سه پایه تمرین‌های کتاب کار به‌فهم بهتر مطالب درسی کمک می‌کند و تعداد این تمرین‌ها مناسب است. در مصاحبه بیشتر دانش‌آموزان پایه نهم و هشتم بیان کردند که تمرین‌های کتاب کار به آن‌ها برای یادگیری بهتر مطالب کمک می‌کند، اما در پایه هفتم؛ بسیاری از دانش‌آموزان باور داشتند که تنوع تمرین‌های کتاب کار کم است و تمرین‌های کتاب کار بسیار ساده‌اند.

دبیران در رابطه با کتاب کار بیان کردند که تعداد تمرین‌ها در کتاب کار در هر سه پایه ناکافی به‌نظر می‌رسد و در بسیاری از موارد تمرین‌های کتاب کار تشابهی با پرسش‌ها آزمون‌های ماهیانه و پایانی دانش‌آموزان ندارد. مسئله‌ای که از طرف بسیاری از دبیران مطرح شد سیاه و سفید بودن کتاب‌های کار بود. هم‌چنین باور داشتند که تمرین‌ها به‌تثبیت مطالب در حافظه دانش‌آموزان کمک چندانی نمی‌کند.

موارد	میانگین کلی	پایه	میانگین انحراف هر گروه از معیار	Chi-Square	P
مناسب بودن	۳,۲۸	هفتم	3.43	۱۴۰,۲۷	۱.36
تمرین‌های کتاب		هشتم	3.35	۱۳۴,۸۷	1.20
کار برای تسهیل یادگیری و فهم بهتر مطالب کتاب درسی		نهم	3.16	۱۲۳,۶۷	1.30
کافی بودن تعداد تمرین‌های کتاب کار	۳,۵۴	هفتم	3.69	۱۳۷,۴۴	1.16
		هشتم	3.50	۱۲۷,۹۸	1.25
		نهم	3.54	۱۳۱,۰۴	1.31

نتایج به دست آمده از چک‌لیست در رابطه با موضوعات کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دبیران

همان‌طور که در جدول شماره ۱۰ مشهود است، از نظر دبیران مجموعه کتاب‌های Prospect در زمینه انتخاب موضوعات کارکرد بسیار ضعیفی داشته است. با توجه به میانگین‌های به دست آمده از دیدگاه اغلب دبیران موضوعات متناسب با علایق دانش‌آموزان انتخاب نشده‌اند، ترتیب قرارگیری موضوعات مناسب نیست، موضوعات بر اساس سطح دانش و توانایی و نیاز دانش‌آموزان انتخاب نشده‌اند و همچنین از موضوعات روز برای درس‌ها استفاده نشده است. جدول شماره ۱۰. نظرات دبیران در رابطه با موضوعات کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول

موارد	میانگین	انحراف از معیار
تناسب تنوع موضوعات با علایق دانش‌آموزان	۲,۱۲	۰,۸۳
مناسب بودن ترتیب موضوعات درس‌ها	۲,۱۲	۰,۳۵
تناسب موضوعات با نیاز دانش‌آموزان و سطح آن‌ها	۲,۱۳	۰,۶۴
به‌روز بودن موضوعات	۱,۲۵	۰,۴۶

نتایج به دست آمده از چک‌لیست در رابطه با لغت‌ها و نکات دستوری کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دبیران

با توجه به مقادیر به دست آمده برای میانگین‌ها در جدول شماره ۱۱ به‌طور کلی از نظر دبیران مجموعه کتاب‌های Prospect کارکرد مناسبی در رابطه با آموزش لغت‌ها و نکات دستوری نداشته است. از دیدگاه دبیران، تعداد لغت‌های درس تا حدودی مناسب به نظر می‌رسد و جملات به کاررفته در کتاب نیز به‌نسب با سطح دانش زبان‌آموزان تناسب دارند. جدول شماره ۱۱. نظرات دبیران در رابطه با لغت‌ها و نکات دستوری کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول

موارد	میانگین	انحراف از معیار
مناسب بودن تعداد لغت‌های جدید هر درس	۳,۱۳	۰,۶۴
رعایت ترتیب آسانی و دشواری لغت‌ها	۲,۰۰	۰,۷۵
تکرار کلمات در درس‌های مختلف برای تثبیت در ذهن	۱,۵۰	۰,۷۵
تناسب بین طول جملات به کاررفته با سطح دانش زبان‌آموزان	۳,۲۵	۰,۷۰
مناسب بودن تعداد نکات گرامری هر درس	۱,۷۵	۰,۴۶
افزایش سطح دشواری نکات گرامری با توجه به بالا رفتن سطح دانش زبان‌آموزان	۲,۲۵	۰,۴۶
استفاده از جملات با ساختار و موضوعات متناسب با زبان روزمره	۱,۶۳	۰,۵۲
منطقی بودن ترتیب جملات و پاراگراف‌ها	۱,۱۳	۰,۳۵
طراحی موقعیت‌های مناسب برای آموزش نکات دستوری برای تسهیل یادگیری زبان‌آموزان	۱,۷۵	۰,۴۶

نتایج به دست آمده از چک‌لیست در رابطه با تمرین‌های کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دبیران

با توجه به جدول شماره ۱۲، از نظر دبیران تمرین‌ها برای توسعه درک دانش‌آموزان از ایده‌ها و جزئیات مناسب برخوردار نیستند، جملات به کاررفته در تمرین‌ها متناسب با موقعیت‌های واقعی نیست، تمرین‌ها از تنوع کافی برخوردار نیستند و ارتباط معناداری بین مطالب درسی با موقعیت‌های

واقعی ایجاد نمی‌کنند، اما تمرین‌های دوره‌ای تا حدودی برای مرور مطالب آموزشی جدید مناسب‌اند.

جدول شماره ۱۲. نظرات دبیران در رابطه با تمرین‌های کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول

مورد	میانگین	انحراف از معیار
مناسب بودن تمرین‌ها برای توسعه درک دانش‌آموزان از ایده‌ها و جزئیات	۱,۰۰	۰,۰۰
مناسب بودن تمرینات در داشتن جملات و ساختارهای متناسب با موقعیت‌های واقعی	۲,۶۳	۰,۷۴
رعایت تنوع تمرینات برای انواع مختلف نوشتار مانند نوشتن جملات، دیکنه و ...	۲,۷۵	۰,۷۰
وجود تمرین‌های دوره‌ای مناسب برای مرور مطالب جدید کتاب	۳,۳۸	۰,۵۲
وجود تمرین‌های مناسب برای تقویت ارتباط معنادار مطالب درسی با موقعیت‌های واقعی	۱,۲۵	۰,۴۶

نتایج به دست آمده از چک‌لیست در رابطه با ویژگی‌های ظاهری کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دبیران

از مقادیر قابل مشاهده در جدول شماره ۱۴ می‌توان نتیجه گرفت که دبیران معتقدند که مقاومت جلد کتاب‌های مجموعه Prospect تا حدی مقاومت کافی را دارد، قطع کتاب‌های درسی تا حد زیادی مناسب است و اندازه فونت مطالب هم بسیار مناسب است.

جدول شماره ۱۴. نظرات دبیران در رابطه با ویژگی‌های ظاهری کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول

مورد	میانگین	انحراف از معیار
مقاومت مناسب جلد کتاب‌های درسی	۳,۰۰	۰,۷۵
جذابیت ظاهری کتاب‌های درسی	۱,۰۰	۰,۰۰
مناسب بودن قطع کتاب‌های درسی	۴,۵۰	۰,۵۳
مناسب باید اندازه فونت مطالب	۴,۸۰	۰,۳۵

۵. نتیجه‌گیری

نظر به بازنگری در کتاب‌های زبان انگلیسی مقطع متوسطه اول و به روز کردن آن‌ها پس از حدود بیست و سه سال، در این پژوهش تلاش شد مجموعه کتاب‌های جایگزین شده با نام Prospect از دیدگاه دبیران آموزش و پرورش و دانش‌آموزان متوسطه اول از جنبه‌های گوناگون مورد ارزیابی قرار گیرد. بررسی‌های انجام شده نشان داد که هرچند این مجموعه از نقاط قوتی برخوردار است در عین حال دارای نقاط ضعف جدی است.

نتایج مطالعه پیش رو نشان داد که مجموعه Prospect تا حدود زیادی با فرهنگ ایرانی اسلامی تطابق دارد، حجم کتاب با زمان پیش‌بینی شده برای فراگیری آن متناسب است و کلمات آموزش شده در این مجموعه می‌توانند در افزایش دایره لغات زبان‌آموزان تأثیرگذار باشند؛ اما از طرف دیگر می‌توانیم به نقاط ضعف کتاب اشاره کنیم که به طور کلی به نظر می‌رسد کتاب کارایی کافی را جهت برطرف کردن نیازهای دانش‌آموزان ندارد، چراکه با توجه به نظرات دبیران و

نتایج به دست آمده از چک‌لیست در رابطه با مثال‌های کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول از دیدگاه دبیران

میانگین‌های به دست آمده در جدول شماره ۱۳ نشانگر آن است که از نظر اغلب دبیران مثال‌های کتاب درسی در دانش‌آموزان انگیزه کافی برای یادگیری به وجود نمی‌آورند، به اندازه کافی ساده و قابل درک نیستند و نقش تسهیل‌کننده برای یادگیری دانش‌آموزان ندارند.

جدول شماره ۱۳. نظرات دبیران در رابطه با مثال‌های کتاب زبان انگلیسی متوسطه اول

مورد	میانگین	انحراف از معیار
مناسب بودن مثال‌ها برای ایجاد انگیزه یادگیری در دانش‌آموزان	۲,۰۰	۰,۹۲
سادگی و قابل درک بودن مثال‌ها برای زبان‌آموزان	۲,۲۵	۰,۸۹
ارتباط مناسب مثال‌ها با محتوای مطالب آموزشی برای تسهیل یادگیری دانش‌آموزان	۲,۰۰	۰,۰۰

دانش‌آموزان در این مجموعه کتاب‌های موضوعات به اندازه کافی جذاب نیستند، در دانش‌آموزان انگیزه ایجاد نمی‌کنند، حجم مطالب در سه پایه به خوبی تقسیم نشده است، جذابیت ظاهری مناسبی ندارند، فایل صوتی قابل استفاده همراه با کتاب ارائه نمی‌گردد، مطالب ارتباط کافی با زندگی روزمره دانش‌آموزان ایجاد نمی‌کنند و قابل استفاده نیستند، در زمینه دستوری کارکرد ضعیفی دارد و دانش‌آموزان را به مرحله تولید نمی‌رساند، جملات، مثال‌ها و تمرین‌های کافی ندارد و در بسیاری موارد تنها به آموزش مطالب بدون توجه به کاربردهای آن‌ها پرداخته است. در نتیجه این مجموعه نمی‌تواند منجر به پیشرفت مهارت‌های زبانی دانش‌آموزان پس از گذراندن

منابع

مقطع متوسطه اول شود. بر اساس نتایج برگرفته، پیشنهاد می‌شود تدوین‌کنندگان برنامه درسی در وزارت آموزش و پرورش، سیاست‌گذاران آموزشی و تألیف‌کنندگان به این موارد توجه ویژه داشته باشند. انتظار می‌رود مسئولین در آینده‌ای نزدیک اقدام به انتشار مجموعه کتاب‌های جدید کنند و در این مجموعه درصد رفع مشکلات پیشین با بهره‌گیری از نظرات کارشناسان متخصصان این رشته باشند تا آموزش و فراگیری زبان انگلیسی که یکی از ضرورت‌ها به حساب می‌آید در مدارس ایران با کیفیت مطلوب‌تری صورت گیرد.

Ahour, T, & Omrani, P. (2019). Evaluation of English Textbook "Prospect 2" based on Students' Needs and Teachers' Perceptions. *Foreign Language Research Journal*, 9(3), 5-19.

Breen, M, & Conclin, C. (1987). Which materials? A consumers and designer's guide. *ELT Textbooks and Materials: Problems in Evaluation and Development*. Modern English Publication in association with the British Council.

Cunningsworth, Alan (1995). *Choosing your Coursebook*. Oxford: Heinemann.

Daoud, A.& Celce-Murcia, M. (1979). Selecting and evaluating a textbook. In M. Celce-Murcia and L. McIntosh (Eds.), *Teaching English as a second or foreign language*, (pp. 302-307). Cambridge, MA: Newbury House Publishers.

Hutchinson, T.& Torres, E. (1994). The Textbook as Agent of Change. *ELT Journal*, 48(4), 315-328.

Hutchinson, T.& Waters, A. (1987). *English for Specific Purposes: A Learner-Centered Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

Jahangard, A. 2007. The evaluation of the EFL materials taught at Iranian public high schools. *Asian EFL Journal*, 9(2), 130-150.

Moghtadi, L. (2014). Iranian high school EFL textbooks: Why they should be modified. *International Journal of Language Learning and Applied Linguistics World*, 5 (2), 53-69.

Sheldon, L. (1988). Evaluating ELT textbooks and materials. *ELT Journal*, 42(4), 237-246.

Yarmohammadi, L. (2002). The evaluation of pre-university textbooks. *The Newsletter of the Iranian Academy of Science*, 18, 70-87.

اهور، ت. و عمرانی، پ. (۱۳۹۸). ارزیابی کتاب درسی انگلیسی "پراسپکت ۲" بر اساس نیازهای دانش‌آموزان و دیدگاه معلمان. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی، ۹(۳)، ۶۵۹-۶۶۹.